

Byggnadsminnesförklaring av fd biografteatern Svea på fastigheten Mars 1, Stenstaden, Sundsvall

Fråga om byggnadsminnesförklaring av teaterbyggnaden på fastigheten Mars 1, Stenstaden, Sundsvall, väcktes den 13 april 1987.

Byggnadsnämnden har i yttrande 1987-05-26 med hänvisning till beslut 1987-05-18 uttalat att ingen erinran finns mot en byggnadsminnesförklaring. Ägaren har i skrivelse 1987-12-15 godkänt föreslagna skyddsföreskrifter.

Sveateatern är uppförd efter ritningar daterade 1911 av Ragnar Östberg, en av det tidiga 1900-talets främsta arkitekter. Salongen har ursprungliga dekorativa målningar som måste betraktas som något av de bästa i sin art som bevarats. De är utförda i en ornamentalt nationalromantisk och medeltidsinspirerad stil av Yngve Lundström, vilken i andra sammanhang samarbetade med Filip Månsson, en av landets främsta företrädare av denna genre. I målningsarbetet deltog även sundsvallskonstnären Gustaf Waller. Byggmästare var C A Olsson ("Bygg-Olle"). Byggherre var skohandlare Gottfrid Nilsson, vilken tidigare bedrivit biografverksamhet i staden. 1916 köptes Sveabiografen av biografägaren Bror Abelli med ytterligare intressenter. Abelli hade ett femtontal biografer på olika håll i landet och var en av grundarna till Sveriges biografägarförbund. På 1920-talet sålde han Svea-Teatern till Svensk Filmindustri.

Teaterbyggnaden består av en huskropp längst Trädgårdsgatan med ett högt och brant tegelklätt sadeltak och en gårdsflygel i två våningar som begränsar fastighetens gård mot öster. Byggnaden har ett enkelt och stramt yttre. Entrén vid gaveln mot Esplanaden är dock starkt betonad med pilastrar i fasaden och kolonner vid ingången. Salongen domineras av det höga kedje- eller trågvälvd taket, en putsad träkonstruktion med de omnämnda dekorationerna. Planlösningen har efter hand undergått ändringar, bl a har de ursprungliga klädlogerna borttagits. 1932 ändrades ingångarna från vestibulen samt entrén. 1932 skedde även en

Postadress	Besöksadress	Leveransadress	Telefon	Telefax	Postgiro
871 86 Härnösand	Nyrogatan 15	Backgränd 18	0611 - 29 000 (växel)	0611 - 29 805 (Plan avd) 0611 - 29 208 (Försvarens enh)	3 51 52 - 4

mindre utbyggnad mot gården. 1943 byggdes scenen, vestibulen och läktarens plan om och fönstren i salongen sattes igen. Ritningarna för ändringsarbetena 1943 är utförda av Ragnar Östbergs arkitektbyrå. Ändring av bänkinredning har skett ett flertal gånger.

1987 sålde Svensk Filmindustri Sveabiografen till den nuvarande ägaren som genomfört en del ombyggnader för att använda byggnaden som biljardlokal och även återställningar, bl a har ytterligare dekorationsmålningar framtagits liksom de ursprungliga fönsteröppningarna.

Sveateatern på fastigheten Mars 1 i Stenstaden, Sundsvall, bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är med hänsyn därtill att anses som synnerligen märklig.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (1960:690, ändrad och omtryckt 1976:440) fd biografteatern Svea på fastigheten Mars 1, Stenstaden, Sundsvall, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I entré, vestibul, salong och på läktaren - utrymmen som kryssmarkerats på bilagda ritningar - får åtgärder inte vidtagas som medför ändring av eller ingrepp i stomme, rumsindelning och fast inredning.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Det till byggnaden hörande gårdsutrymmet skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhåll av byggnaden.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan avses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd därtill.

1988-04-29

11.392-1011-87

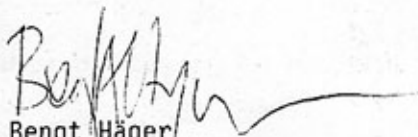
Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Bertil Löfberg, ledamöterna Bengt Ericson, Stig Olsson, Vidar Fahlén, Stig Andersson, Ivar Nordlander, Tage Rödén, Ingemar Jonsson, Harald Olsson och Sten-Olof Öberg samt suppleanterna Olle Sandberg, Anna-Lisa Andersson, Sigurd Ocklind, Sven-Erik Persson och Peter Edwall.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Nils Sjölin, förste länsassessor Håkan Englund, tf länsarkitekt Per Sjöstedt och länsantikvarie Bengt Häger, föredragande.

Den som vill klaga över detta beslut, skall skriva till kammarrätten i Sundsvall men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, 871 86 HÄRNÖSAND. Den skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. Ytterligare upplysningar lämnas på bilaga.

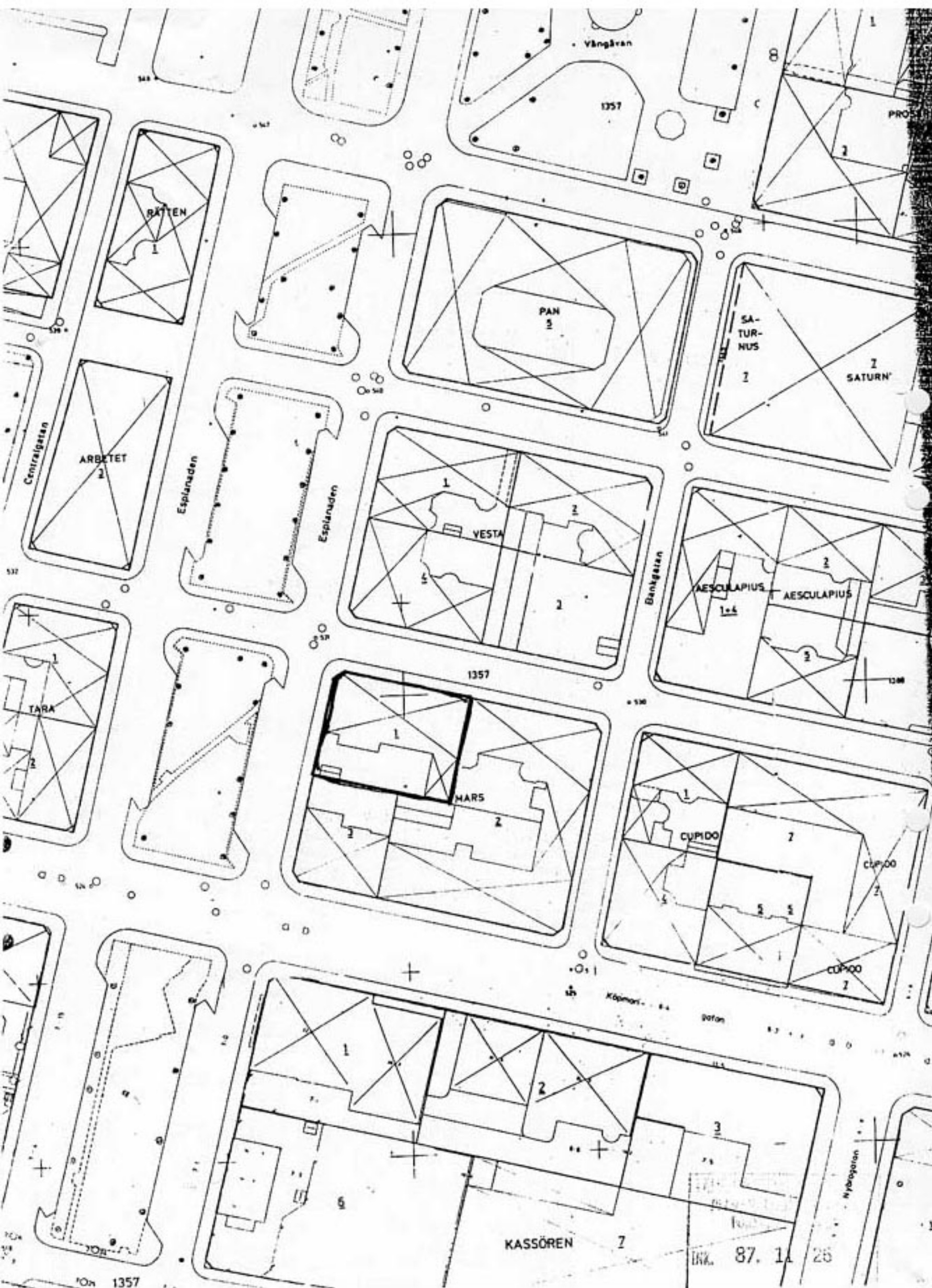
/.

Bertil Löfberg
landshövding

Bengt Häger
länsantikvarie

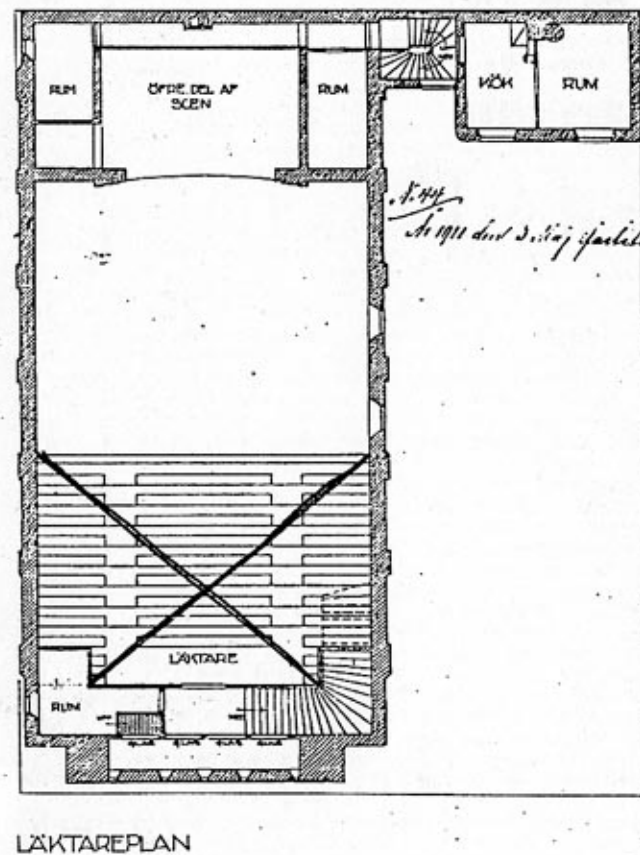
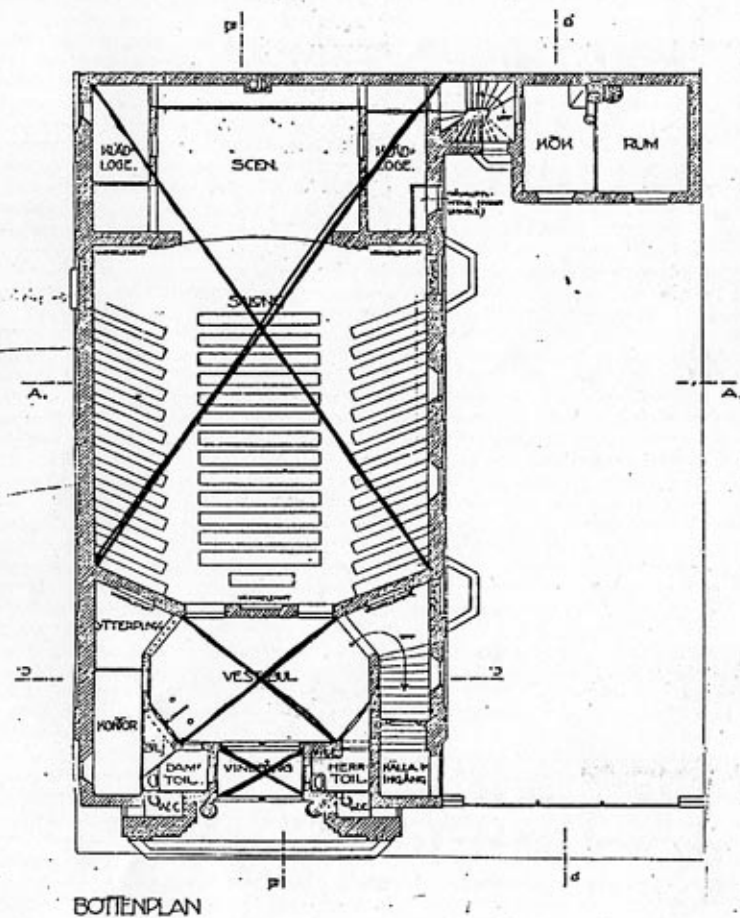
Kopia till
Riksantikvarieämbetet (delg.kvitto)
Byggnadsnämnden i Sundsvalls kommun
Sundsvalls Museum
Länsmuseet-Murberget
Planenheten
Juridiska enheten
Länsantikvarien
Akten

Bestyrelsen
by Nilsen

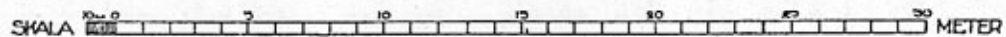

INK. 87. 1. 25

MINDRE TEATERN
KV. MARS
SUNDSVÄL

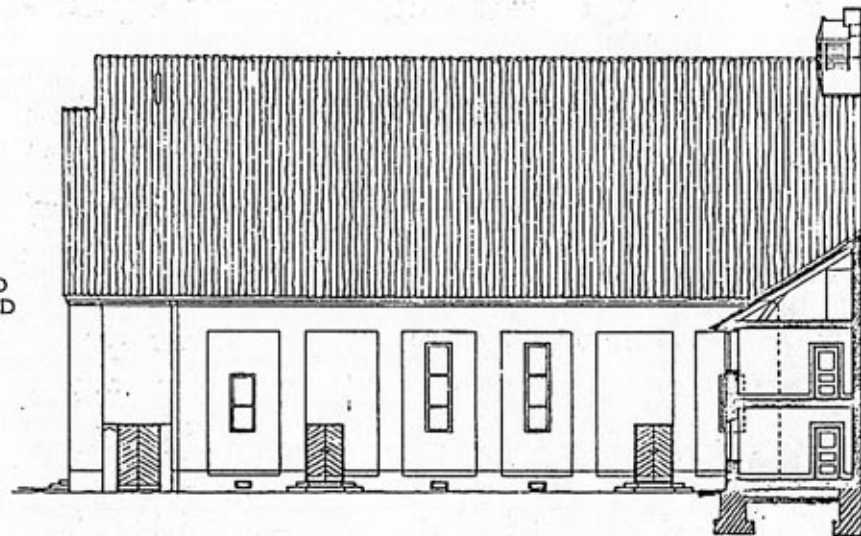

*S. 111
Så att det blir jämbördigt med öfrigt
S. Simonsson*

R. O. Arn

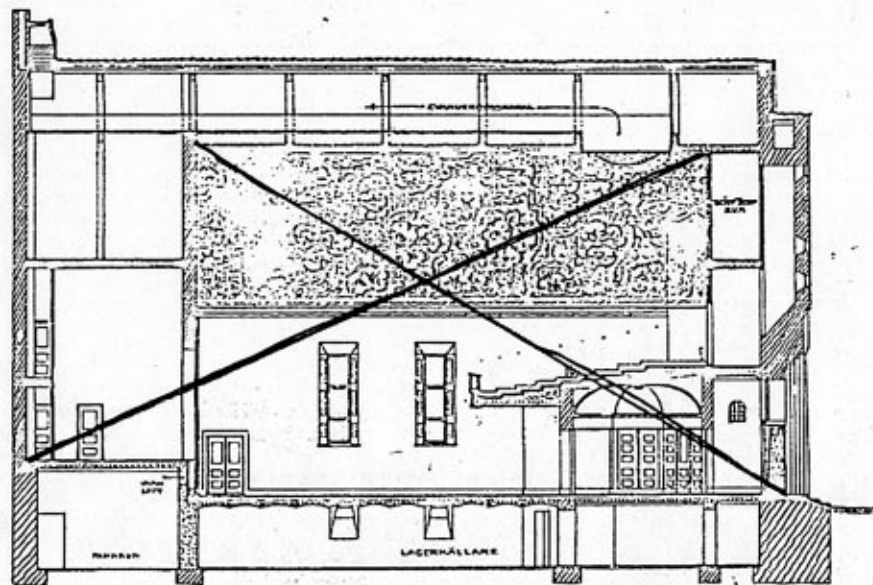
CÄRDSFASAD
SEKTION-D-D

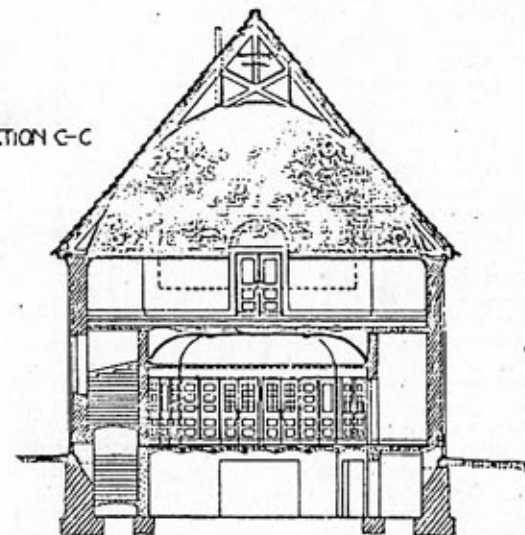
MINDRE TEATERN
KV. MARS
SUNDEVAL

N. 44.
 År 1911 den 2 Maj färdigställd med vidhet
 S. Sjöman

SEKTION B-B

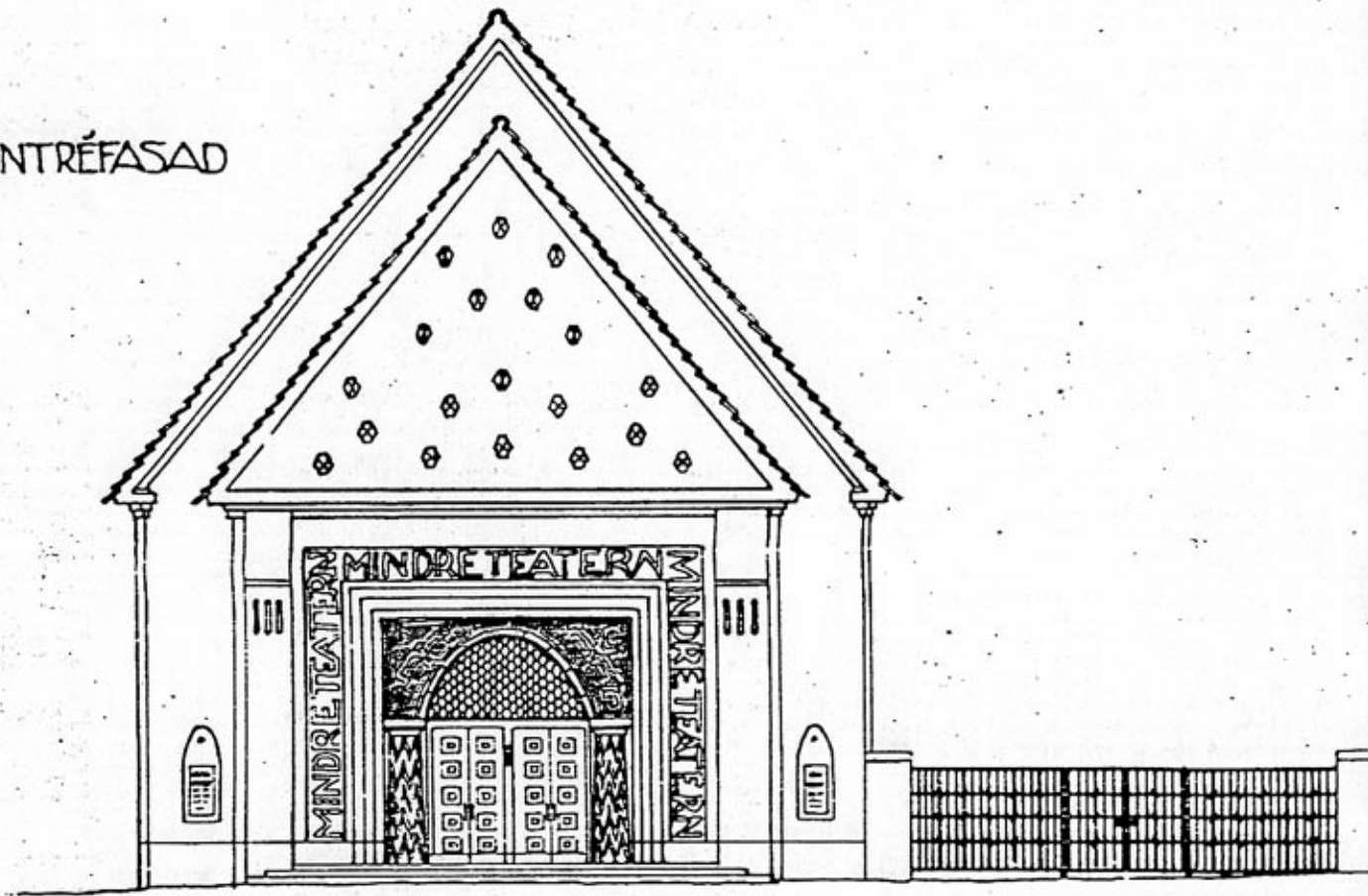
SEKTION C-C

SKALA 0 5 10 15 20 25 30 METER

R. Östberg

ENTRÉFASAD

SKALA 0 5

SUNDSVALL

Stenstaden
kv Mars 1
Biografteatern Svea